

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2204/2019
01.07.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божидара Вујичића, председника већа, Весне Субић, Јелице Бојанић Керкез, Весне Поповић и Зоране Делибашић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Данка Живановић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије - Министарство одбране, коју заступа Војно правобранилаштво са седиштем у Београду, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду Гж 9652/16 од 16.11.2018. године, исправљене решењем истог суда Гж 9652/16 од 15.01.2019. године, у седници већа одржаној дана 01.07.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРИХВАТА СЕ, одлучивање о ревизији тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду Гж 9652/16 од 16.11.2018. године, исправљене решењем истог суда Гж 9652/16 од 15.01.2019. године, као о изузетно дозвољеној.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Вишег суда у Београду Гж 9652/16 од 16.11.2018. године, исправљене решењем истог суда Гж 9652/16 од 15.01.2019. године и пресуда Првог основног суда у Београду П 18925/12 од 11.05.2016. године, тако што се **ОДБИЈА**, као неоснован, тужбени захтев тужиоца у целости.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженој исплати износ од 12.000,00 динара на име трошкова ревизијског поступка.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка по ревизији.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 18925/12 од 11.05.2016. године, ставом првим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име неисплаћене накнаде за коришћење теретног моторног возила исплати износе са законском затезном каматом, ближе наведено тим ставом изреке. Ставом другим изреке, одбијен је, као неоснован, тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужена да му на име неисплаћене накнаде за коришћење теретног моторног возила исплати преко досуђеног, до траженог износа од 37.785,00 динара, са законском затезном каматом од 10.07.1999. године до исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца у делу којим је тужилац тражио да се обавезе тужена да му на износ главног дуга од 473,97 динара исплати законску затезну камату од 10.07.1999. године до

29.01.2009. године. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова поступка исплати износ од 118.830,00 динара, са законском затезном каматом од извршности до исплате, док је у преосталом делу за период од 11.05.2016. године до извршности, захтев за исплату законске затезне камате на трошкове поступка одбијен.

Пресудом Вишег суда у Београду Гж 9652/16 од 16.11.2018. године, која је исправљена решењем истог суда Гж 9652/16 од 15.01.2019. године, одбијене су, као неосноване, жалбе странака и првостепена пресуда потврђена. Одбијени су захтеви странака за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној, у смислу члана 404. ЗПП, ради уједначавања судске праксе.

Тужилац је благовремено поднео одговор на ревизију.

По оцени Врховног касационог суда испуњени су услови за одлучивање о ревизији тужене као изузетно дозвољеној у смислу члана 404. став 1. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11...87/2018, у даљем тексту: ЗПП), с обзиром да су основани ревизијски наводи о различитом поступању судова у истој правној ситуацији, што указује на потребу уједначавања судске праксе.

Из наведеног разлога је одлучено као у ставу првом изреке, на основу члана 404. ЗПП.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је оценио да је ревизија тужене основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био власник теретног моторног возила које су од 04.04.1999. године до 26.06.1999. године користили војни органи из ВП .. на основу позива за извршење материјалне обавезе. Тужилац се 2007. године обраћао туженој са захтевом за исплату накнаде, на који тужена није одговорила. Дана 29.01.2009. године тужилац је поднео тужбу ради исплате утуженог износа, по основу дуга, а који износ се односи на мање исплаћену накнаду на име коришћења његовог теретног моторног возила, који износ је у току поступка утврђен вештачењем.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови, по мишљењу Врховног суда, нису правилно применили материјално право када су делимично усвојили захтев тужиоца.

Суд у смислу члана 187. став 4. ЗПП, није везан правним основом тужбеног захтева који је наведен у тужби. С обзиром на утврђено чињенично стање, није правилан закључак нижестепених судова да је правни основ тужиоцевог захтева неосновано обogaћење, а не накнада штете, због чега су приликом одлучивања о приговору застарелости применили одредбу члана 371. Закона о облигационим односима.

У конкретном случају, правни основ тужиоцевог захтева је управо накнада штете из члана 154. став 3. ЗОО, за коју би одговорност сносила тужена, без постојања кривице. Радњом тужене, предузетом на основу овлашћења из Закона о одбрани и Уредбе у организовању и извршавању материјалне обавезе, умањена је имовина тужиоца. Накнада прописана чланом 29. Закона о одбрани и чланом 19. Уредбе о организовању и извршавању материјалне обавезе ("Сл. лист СРЈ", бр. 36/98, 32/99 и 9/01), представља по својој правној природи накнаду за предпостављену штету коју трпи власник возила, према унапред прописаним мерилима за утврђивање њене висине. Она је у функцији обештећења власника. Стога се и захтев власника за исплату накнаде заснива на накнади штете као правном основу, а не неоснованом обogaћењу или пак дугу корисника. Према одредби члана 376. ЗОО, која прописује, да потраживање накнаде штете застаревача за три године од када је оштећени сазнао за штету и за лице које је штету учинило (субјективни рок), а у сваком случају за пет година од када је штета настала (објективни рок), захтев тужиоца за накнаду штете, је застарео с обзиром да је тужба поднета суду дана 29.01.2009. године, а рок за подношење тужбе почео да тече од дана 25.06.1999. године када је тужиоцу враћено предметно возило, услед чега је протекао објективни рок за подношење тужбе.

Како се у конкретном случају ради о накнади штете као правном основу на којем може да се заснива захтев тужиоца, а не о стицању без основа, како се то неосновано представља ревизијом, то се не може прихватити ни ревизијски навод да у конкретном случају рок застарелости износи десет година као општи рок.

Из наведених разлога, применом члана 416. став 1. ЗПП Врховни касациони суд је преиначио нижестепене пресуде, тако што је одбио у целости тужбени захтев, као неоснован.

Туженој која је успела у поступку по ревизији, сагласно одредбама чл. 153, 154. и 163. ЗПП припада право на накнаду трошкова ревизијског поступка и то за састав ревизије у износу од 12.000,00 динара, према важећој Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката и Таксеној тарифи, због чега је применом члана 165. ЗПП донета одлука као у ставу трећем изреке.

Тужиоцу не припада право на накнаду трошкова ревизијског поступка, јер састав одговора на ревизију није била нужна радња за одлучивање у ревизијском поступку, због чега је применом члана 165. ЗПП одлучено као у ставу четвртном изреке.

Председник већа- судија

Божидар Вујичић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић